

Historyczne widoki i plany Krakowa - Plany z XX wieku i współczesne

2010-07-19

PLAN WIELKIEGO KRAKOWA K. STOLECKIEGO - 1912 r.

Plan sporządzony przez oficera Magistratu Kazimierza Stoleckiego. Ukazuje nową postać miasta - urzeczywistnienie śmiałego i ambitnego planu prezydenta Juliusza Lea utworzenia Wielkiego Krakowa. W latach 1909-1912 dokonał się przełom w sytuacji terytorialnej miasta. Granice, zasadniczo nie zmieniane od 1867 r., zostały rozszerzone o obszary wielokrotnie przewyższające dotychczasowe terytorium miasta. Kraków z małego organizmu ze zwartą zabudową w układzie południkowym, przeobraził się w wielkomiejski organizm o planie zbliżonym do kolistego. Przyłączono Zakrzówek, Kapelankę, Dębniki, Rybaki, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Czarną Wieś, Kawiory, Nową Wieś Narodową, Łobzów z Gramatyką, Krowodrzę, część Prądnika Białego, Czerwonego i Olszy (Warszawskie), Grzegórzki, Piaski, Ludwinów, Dąbie oraz Płaszów. Z Podgórzem trwały jeszcze rokowania (uwieńczone przyłączeniem w 1915 r.). Rozpoczął się okres intensywnego rozwoju miasta, w tym jego urbanistycznego uporządkowania i ekspansji budowlanej. M. in. w latach 1907-1912 skierowano Rudawę do nowego koryta, rozpoczęto urządzenie bulwarów Wisły (kamienne mury oporowe i wały ziemne), po likwidacji w 1911 r. kolei obwodowej przystąpiono do budowy w tym miejscu reprezentacyjnych Alei Trzech Wieszców, jako podstawy Obwodnicy II łączącej Mateczny, przez drogowy (już nie kolejowy) most Dębnicki, z al. 29 Listopada, tj. wylotem na Warszawę. Powstają osiedla willowe: na Salwatorze, przy pl. Kazimierza Wielkiego (dzisiejszy pl. T. Axentowicza). Porządkowanie i rozwój struktury miasta oparto na przyjętym w wyniku konkursu w 1910 r. Planie regulacyjnym Wielkiego Krakowa W. Ekielskiego i in. - pierwszym tego typu planie w dziejach urbanistyki polskiej.

Reprodukcja ze zbiorów Muzeum Historycznego Miasta Krakowa.

[Powrót](#)